

Sygn. akt II Cz 920/13

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący – SSO Piotr Starosta

Sędziowie - SO Bogumił Goraj

- SO Wojciech Borodziuk (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2014 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela: **H. D.**

przeciwko dłużnikowi : **Szpitalowi (...) im. dr J. B. w B.**

o: egzekucję świadczeń pieniężnych

w przedmiocie wniosku dłużnika z dnia 23 lipca 2013 r. o obniżenie opłaty stosunkowej pobranej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie R. W. w sprawie Kmp 34/13

na skutek zażalenia Komornika na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 18 września 2013 r., sygn. akt XII Co 7562/13

i zażalenia dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 18 września 2013 r., sygn. akt XII Co 7562/13

postanawia:

- 1. oddalić zażalenia komornika;**
- 2. oddalić zażalenie dłużnika.**

Sygn. akt II Cz 920/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 września 2013 r., sygn. akt XII Co 7562/13 Sąd Rejonowy w Bydgoszczy obniżył wysokość opłaty egzekucyjnej należnej Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie - R. W. w sprawie Kmp 34/13:

- ustalił opłatę egzekucyjną na kwotę 25.934,60 zł;
- oddalił w pozostałej części wnioszek dłużnika;
- nie obciążył wierzyciela kosztami postępowania.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż w dniu 23 lipca 2013r. pełnomocnik dłużnika złożył wniosek o obniżenie opłaty egzekucyjnej ustalonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Szczecinie – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie sprawie Kmp 34/13 na kwotę 92.425,20 zł, podając, że w toku czynności egzekucyjnych zajęto jedynie wierzytelność pochodzącą od Narodowego Funduszu Zdrowia. Zdaniem dłużnika ustalona opłata nie jest adekwatna do nakładu pracy Komornika i poniesionych przez niego wydatków. Jednocześnie dłużnik powołał się na charakter prowadzonej przez siebie działalności, w której wydatkowanie jakichkolwiek sum na cele inne, niż potrzeby statutowe może oznaczać realne zagrożenia dla zdrowia i życia pacjentów. Wobec tego wniósł o obniżenie opłaty do kwoty 308,08 zł, tj. 1/10 wysokości przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Komornik w odpowiedzi domagał się oddalenia powyższego wniosku.

Przystępując do rozpoznania wniosku Sąd Rejonowy wskazał na treść art. 49 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, zgodnie z którym Komornik obliczył opłatę stosunkową. Jednocześnie Sąd podkreślił, że zgodnie z art. 49 ust. 7 i 10 ustawy dłużnik może domagać się jej obniżenia, natomiast sąd – przy uwzględnieniu okoliczności konkretnego postępowania egzekucyjnego, w szczególności nakładu pracy komornika, sytuacji majątkowej wnioskodawcy oraz wysokości jego dochodów – może obniżyć wysokość opłaty.

Sąd Rejonowy stwierdził, że postępowanie egzekucyjne przebiegało sprawnie; po wszczęciu w dniu 17 lipca 2013 roku zostało skierowane jedynie do wierzytelności z Narodowego Funduszu Zdrowia, co okazało się skuteczne. Należność została zaspokojona oraz pokryto opłaty egzekucyjne.

W konsekwencji w ocenie Sądu Rejonowego przy uwzględnieniu stopnia skomplikowania postępowania egzekucyjnego, ustalona opłata nie jest adekwatna do nakładu pracy komornika i poniesionych przez niego wydatków, a ponadto wpłynęła negatywnie na jakość i zakres usług świadczonych przez dłużnika. Z tego względu zasadne jest obniżenie opłaty do poziomu 2 % wartości roszczenia przekazanego wierzycielowi przez Komornika, co po jego zaokrągleniu daje kwotę 25.934,60 zł.

Zdaniem Sądu Rejonowego twierdzenia dłużnika dotyczące obniżenia opłaty do symbolicznego poziomu 308 zł były nieuzasadnione, zważywszy na fakt, iż dłużnik nie uiszczył dobrowolnie należności zmuszając wierzyciela do wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Sąd podkreślił, że opłata egzekucyjna jest należnością komornika o charakterze publicznoprawnym przeznaczoną na pokrycie kosztów działalności egzekucyjnej. Komornik ponosi ciężar skuteczności, jak i bezskuteczności egzekucji. Musi zatem osiągać zysk dla potrzeb utrzymania kancelarii i w konsekwencji efektywnego wykonywania swoich czynności. Zatem obniżenie opłaty do najniższego rozmiaru tylko z tego względu, iż egzekucja nie wymagała ze strony Komornika wielkiego nakładu pracy byłoby krzywdzące.

Z tych względów Sąd Rejonowy orzekł jak w pkt 1 i 2 postanowienia, zaś na podstawie art. 102 k.p.c. - jak w pkt 3.

Postanowienie Sądu Rejonowego zaskarżył zażaleniem Komornik wnosząc o zmianę jego pkt 1 poprzez oddalenie w całości wniosku dłużnika o obniżenie opłaty stosunkowej oraz o obciążenie dłużnika kosztami postępowania odwoławczego. W uzasadnieniu podniósł, że sprawność i szybkość postępowania egzekucyjnego to nadrzędne imperatywy, którymi winien kierować się w swojej pracy komornik, za co został „ukarany” poprzez obniżenie należnej mu opłaty stosunkowej, które nie stanowi wyłącznie dochodu komornika, a jest jego przychodem, środkiem niezbędnym do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania kancelarii. Z opłat egzekucyjnych komornik pokrywa także koszty prowadzenia postępowań bezskutecznych. Dłużnik natomiast nie udowodnił, aby nie był w stanie uiszczyć opłaty stosunkowej zasłaniając się jedynie charakterem prowadzonej przez siebie działalności.

Dłużnik w odpowiedzi na zażalenie komornika wniósł o jego odrzucenie, albowiem komornikowi nie przysługuje zażalenie na postanowienie sądu w przedmiocie obniżenia opłaty stosunkowej od egzekucji.

Postanowienie zaskarżył także zażaleniem dłużnik, zarzucając naruszenie art. 49 ust. 10 ukse, wnosząc o jego zmianę poprzez ustalenie opłaty egzekucyjnej w sprawie Kmp 34/13 na kwotę 4.000 zł oraz zasądzenie od wierzyciela na rzecz dłużnika kosztów postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu zarzucił, że Sąd Rejonowy niedostatecznie

uwzględnił przesłanki wskazane w art. 49 ust. 10 ustawy, przez co wysokość opłaty stosunkowej jest nadal całkowicie nieadekwatna do nakładu pracy Komornika oraz funkcji, jaką ma spełniać ta opłata. Nadto Sąd nie uwzględnił ważnej okoliczności w sprawie, a mianowicie charakteru działalności prowadzonej przez dłużnika.

Komornik w odpowiedzi na zażalenie dłużnika wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obydwa zażalenia nie są zasadne. Przechodząc do rozpoznania zażaleń Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że zgodnie z art. 49 ust. 1 ukse w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak również wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8 % wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Zgodnie z art. 49 ust. 10 ukse sąd może obniżyć wysokość opłaty stosunkowej ustalonej przez komornika na podstawie przepisu ust. 1 uwzględniając w szczególności nakład pracy komornika lub sytuację majątkową wnioskodawcy oraz wysokość jego dochodów.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że obecnie obowiązująca regulacja jest przepisem wyjątkowym, którego konieczność zastosowania pojawia się tylko wtedy, gdy mechanizm „zwykły”, regulowany przez art. 49 ust. 1 ustawy prowadziłby do wyliczenia opłaty komorniczej w wygórowanej wysokości (wypadek „szczególnie uzasadniony”, wymagający miarkowania), przy czym po ten nadzwyczajny instrument należy sięgać z rozwagą, aby nie przyczynić się do osłabienia skuteczności i jakości egzekucji.

Jednocześnie Sąd Okręgowy zwraca uwagę, iż z powyższego przepisu wynika, że decyzja w sprawie obniżenia opłaty została pozostawiona uznaniu Sądu, który w każdej konkretnej sprawie powinien rozważyć, czy wskazane przez ustawodawcę przesłanki dają podstawę do obniżenia opłaty. Obowiązek rozważenia tych okoliczności przez Sąd ma ten skutek, że w takim zakresie istnieje pewien szerszy zakres swobody Sądu, skoro w powołanym przepisie nie wskazano konkretnych ściśle określonych przyczyn, których zaistnienie powoduje konieczność obniżenia opłaty.

W konsekwencji również zakres kontroli Sądu odwoławczego, który na skutek zażalenia dokonuje oceny prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w przedmiocie obniżenia opłaty egzekucyjnej ustalonej przez komornika, powinien prowadzić do zmiany orzeczenia Sądu Rejonowego jedynie wówczas, gdy zaskarżone postanowienie w sposób istotny wykracza poza tę szerszą granicę swobody Sądu w zakresie oceny przesłanek wskazanych w art. 49 ust. 10 ukse.

Podkreślić w tym miejscu należy, że bardzo duża wysokość opłaty egzekucyjnej ustalonej przez Komornika może w pewnych okolicznościach uzasadniać znaczne jej procentowe obniżenie, ale takie procentowe miarkowanie nie jest regułą, którą powinien się kierować bezwzględnie Sąd rozpoznający wniosek dłużnika, w granicach przewidzianych w art. 49 ust. 10 ukse.

W przedmiotowej sprawie Komornik ustalił opłatę egzekucyjną w wysokości 92.425,20 zł, za dokonanie zajęcia wierzytelności dłużnika przysługującej mu od Narodowego Funduszu Zdrowia, wyliczając opłatę według 15% od kwoty wyegzekwowanego świadczenia. Taki sposób egzekucji był skuteczny i nie prowadził do zwłoki postępowania, ale z drugiej strony był też najmniej uciążliwy dla dłużnika, bo komornik nie dokonywał zajęcia sprzętu, czy innych rzeczy niezbędnych do funkcjonowania szpitala.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy nie podziela zarzutu komornika i dłużnika, że Sąd Rejonowy niedostatecznie uwzględnił przesłanki zawarte w art. 49 ust. 10 ukse. Dokonując obniżenia opłaty do poziomu 2% wartości roszczenia przekazanego wierzycielowi przez Komornika (25.934,60 zł), Sąd ten uwzględnił zarówno nakład pracy Komornika,

który w sprawie nie był znaczny i ograniczył się jedynie do zajęcia wierzytelności dłużnika pochodzącej od Narodowego Funduszu Zdrowia, jak również charakter działalności prowadzonej przez dłużnika. W tym kontekście Sąd wskazał, że tak znaczna opłata ustalona przez Komornika w myśl art. 49 ust. 1 ukse może negatywnie wpłynąć na zakres i jakość świadczonych przez dłużnika usług. Z drugiej strony Sąd pierwszej instancji miał na względzie funkcję, jaką pełni komornik, który musi osiągać zysk, aby efektywnie wykonywać czynności egzekucyjne. Należy zgodzić się ze stwierdzeniem, iż sprawne funkcjonowanie kancelarii komorniczych pozostaje w interesie społecznym.

Sąd Okręgowy podziela powyższą ocenę, która mieści się w ramach przesłanek zawartych w art. 49 ust. 10 ukse. Obniżenie opłaty do poziomu 4.000 zł byłoby krzywdzące dla Komornika, którego przychody stanowią opłaty egzekucyjne. Z tych środków utrzymuje on kancelarię, w tym ponosi koszty związane z bezskutecznością innych postępowań egzekucyjnych. Jednocześnie zauważyć należy, iż dłużnik nie spełnił dobrowolnie świadczenia, co było przyczyną wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Okoliczność ta nie jest bez znaczenia dla oceny zasadności wysokości opłaty stosunkowej, która z tego względu musi stanowić pewną istotną konsekwencję braku dobrowolnej zapłaty długu. Zdaniem Sądu Okręgowego opłata na poziomie 25.934,60 zł nie będzie miała negatywnego wpływu na realizowanie przez dłużnika jego zadań statutowych, a z drugiej strony z uwagi na jej wysokość będzie stanowiła dla komornika wystarczającą kwotę, uwzględniając jego nakład pracy.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c. oddalił oba zażalenia, jako niezasadne.